

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН
Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры
_____ **А.М. Ғазалиев**
«___» _____ **20__ ж.**

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)

ZhKYK 3220 «Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәні

KNKK 11 «Көліктегі нормалау және қозғалыс қауіпсіздігі» модулі

5B071300 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» мамандығы

Жол - көлік факультеті

Автомобиль көлігі кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген:
к.т.н., профессор Интыков Т.С., аға оқытушы Жумабеков А.Т.

«Автомобиль көлігі» кафедрасының отырысында талқыланды

«__» _____ 20_ ж. № ____ хаттама
Каф. меңгерушісі _____ «__» _____ 20__ ж.

«Жол-көлік» факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

«__» _____ 20_ ж. № ____ хаттама
Төраға _____ «__» _____ 20__ ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат

Аты-жөні
Ғылыми дәрежесі, өтініші, лауазымы

Жумабеков А.Т.
аға оқытушы

Автомобиль көлігі кафедрасы ҚарМТУ-дың 1-ші корпусында (Бейбітшілік бульвары 56), 318 аудиторияда орналасқан, байланыс телефоны 56-75-98 қосымша 2049,

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ETES	Сабактардың түрі				СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі
			қосылған сағаттар саны		ОСӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағаттар саны			
			дәрістер	зертханалық жұмыстар					
6	3	5	30	15	45	90	45	135	Емтихан
3	3	5	30	15	45	90	45	135	Емтихан

Пән сипаттамасы

«Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәні 5B071300 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» мамандығы бойынша бакалаврларды дайындауға арналған білім ордасының негізгі (таңдау бойынша компонент) пәндердің циклына кіреді.

Пәннің мақсаты

«Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәні жол қозғалысы ұйымдастыру және қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша көліктегі жүріс қауіпсіздігі негіздерін, көлік қауіпсіздігін жоспарлау және таратуға дағдылану мақсатын ұстанады.

Пәннің міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде студенттер:

- жүргізушінің психофизиологиялық сипаттамасын;
- автокөлік қауіпсіздігінің құрылымдық түрлері, автокөлік параметрлерінің ортасындағы өзарабайланыс, агрегаттар мен жүйелердің сипаттамадан шығарылған және қауіпсіздік құрылымдығы;
- жол факторларының түрі, эксплуатациялық-көліктің жол сапасының жол қауіпсіздігіне әсер етуі; методикалық негіздері және техникалық қасиеттерінің жол жүрісіндегі ұйымдастырылуы мен қамтамасыз етілуі;
- автотехникалық сараптамалар әдістерінің өтілуі; автокөлік мекемелеріне тасудағы қауіпсіздігі қамтамасыз етілуін *білуі керек*;
- автожол жүргізушісінің ортадағы жүйесі; адамшылдық факторларының ролі, көліктің құрылымы және оның техникалық жағдайы туралы;
- жол қасиеттері, жол қозғалысындағы жол қауіпсіздігін тәртіпке салуды қамтамасыз етіп, ұйымдастыруда;

- ЖКО сараптамасы, автокөлік мекемелердегі жолкөлік оқиғаларының ескертулері бойынша өткізілетін жұмыстар туралы;

- жүргізушінің психофизиологиялық ерекшеліктерін есепке ала, жол қауіпсіздігін ұйымдастыру, автокөліктің техникалық жағдайын және құрылымын;

- жол жағдайын, жолда жүруді қамтамасыз ету және деңгейін ұйымдастыру; автотехникалық сараптама жүргізуін *істей алуы керек*;

- жүгізушінің психофизиологиялық қасиеттерін бағалауда техникалық құралдар мен әдістер қолданады, автокөліктің техникалық жағдайының системасын анықтау, жол жүрісінің қауіпсіздігінің нормаларымен және техникалық заңдарын пайдаланудағы үйлесімділігі, автотехникалық сараптамалардың өтілуі, автокөлік мекемелердегі жол көлік оқиғаларының ескертуілері бойынша *практикалық машықтануы керек*.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: «Көлік техникасының жіктелуі және құрылғысы»; «Көлік техникасының сенімділігі»; «Имитациялық модельдеу. КТР».

Постреквизиттер

«Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәнін оқу кезінде алынған білім «Көліктік технологиялық кешенді ұйымдастыру және экономикасы»; «Көлік техникасының жұмыс қабілеттілігін басқару» пәндерін игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің, (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.			
	дәріс-тер	зертхана-лық жұмыстар	СӨӨЖ	СӨЖ
1 Кіріспе. Пәннің мақсаты мен міндеті. Автомобильдендіру және жол қозғалысы. Автомобильдендірудің мәселелері. Жол қозғалысы туралы халықаралық Конвенциялар. Жол қозғалу ережесі және нормативті актілер	2/2	-	2/2	2/2
2 Жол көлік оқиғалары. Жол көлік оқиғаларын анықтау, сұрыптау және есепке алу. ЖКО негізгі себептері.	2/2	-	2/2	4/4
3 Жол-көлік оқиғаларының түрлері мен есепке алу әдістерін оқып-білу.	-	2/2	-	-
4 Жүргізуші және қозғалыс қауіпсіздігі. Жүргізуші еңбегінің психофизиологиялық ерекшеліктері. Сезу; қабылдау; көңіл аудару; ойлау; есте сақтау; сенсомоторлық реакция; эмоция туралы түсініктер.	4/4	-	4/4	4/4
5 Жүргізушілердің көру мүшелерінің қызметін және назарын аудару әдістерін оқып білу.		3/3		
6 Жеке адамның психофизиологиялық сипаттамасы. Қалжырау, шаршау және зорығу. Жүргізушінің демалысы мен еңбегінің ұтымды тәртібіне қойылатын	2/2	-	4/4	4/4

негізгі талаптар.				
7 Рөлмен басқарудың, алдыңғы дөңгелектерін орнату бұрыштарының техникалық жағдайы және қозғалыс қауіпсіздігі		3/3		
8 Автомобильдің конструктивті қауіпсіздігі. Олардың түрлері. Автомобильдің белсенді қауіпсіздігі. Автомобильдің белсенді қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.	4/4		4/4	4/4
9 Математикалық модельдерде автомобильдердің соқтығысуын зерттеу әдістері		3/3		
13 Автомобильдің сылбыр қауіпсіздігі. Автомобильдің сылбыр қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.	2/2		4/4	4/4
14. Автомобильдің апаттан кейінгі қауіпсіздігі. Автомобильдің апаттан кейінгі қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.	2/2		4/4	3/3
Көше-жол торабы нысанында қозғалысты ұйымдастыру мен реттеуді тексеру		2/2		
Автомобильдің экологиялық қауіпсіздігі. Автомобильдің экологиялық қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.	2/2	-	4/4	4/4
16 Жол жағдайлары және қозғалыс қауіпсіздігі	3/3	-	6/6	6/6
Көлік ағынының қозғалыс қарқындылығы мен құрамын оқып-білу		2/2		
19 Жол қозғалысын ұйымдастыру негіздері. Жол қозғалысының негізгі сипаттамалары. Жол қозғалысын ұйымдастыруды шұғыл ұйымдастыру әдістемелері.	3/3	-	6/6	6/6
23 Соттық автотехникалық сараптама.	2/2	-	3/3	2/2
24 Авто көлік кәсіпорындарында жол көлік оқиғаларын ескерту бойынша жұмыстарды ұйымдастыру.	2/2	-	2/2	2/2
Барлығы	30/30	15/15	45/45	45/45

Зертханалық сабақтар тізімі

1 Жол-көлік оқиғаларының түрлері мен есепке алу әдістерін оқып-білу.

2 Жүргізушілердің көру мүшелерінің қызметін және назарын аудару әдістерін оқып білу.

3 Рөлмен басқарудың, алдыңғы дөңгелектерін орнату бұрыштарының техникалық жағдайы және қозғалыс қауіпсіздігі

4 Математикалық модельдерде автомобильдердің соқтығысуын зерттеу әдістері

5 Көше-жол торабы нысанында қозғалысты ұйымдастыру мен реттеуді тексеру

6 Көлік ағынының қозғалыс қарқындылығы мен құрамын оқып-білу

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

1. Автомобильдендірудің мәселелері. Жол қозғалысы туралы халықаралық Конвенциялар. Жол қозғалу ережесі және нормативті актілер

2. Жол көлік оқиғалары. Жол көлік оқиғаларын анықтау, сұрыптау және есепке алу. ЖКО негізгі себептері.

3. Жүргізуші және қозғалыс қауіпсіздігі. Жүргізуші еңбегінің психофизиологиялық ерекшеліктері. Сезу; қабылдау; көңіл аудару; ойлау; есте сақтау; сенсомоторлық реакция; эмоция туралы түсініктер.

4. Жеке адамның психофизиологиялық сипаттамасы. Қалжырау, шаршау және зорығу. Жүргізушінің демалысы мен еңбегінің ұтымды тәртібіне қойылатын негізгі талаптар.

5. Автомобильдің конструктивті қауіпсіздігі. Олардың түрлері. Автомобильдің белсенді қауіпсіздігі. Автомо-бильдің белсенді қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.

6. Автомобильдің сылбыр қауіпсіздігі. Автомобильдің сылбыр қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.

7. Автомобильдің апаттан кейінгі қауіпсіздігі. Автомо-бильдің апаттан кейінгі қауіпсіздігін жетілдіру жол-дары.

8. Автомобильдің экологиялық қауіпсіздігі. Автомо-бильдің экологиялық қауіпсіздігін жетілдіру жолдары.

9. Жол жағдайлары және қозғалыс қауіпсіздігі

10. Жол қозғалысын ұйымдастыру негіздері. Жол қозғалысының негізгі сипаттамалары. Жол қозғалысын ұйымдастыруды шұғыл ұйымдастыру әдістемелері.

11. Соттық автотехникалық сараптама.

12. Авто көлік кәсіпорындарында жол көлік оқиғаларын ескерту бойынша жұмыстарды ұйымдастыру.

Студенттердің білімін бағалау критерилері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60% дейін) мен қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40% дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
1 ЗЖ бойынша есеп	Жол-көлік оқиғаларының түрлері мен есепке алу әдістерін оқып-білу.	[1], [2], [4], [5], [8],	2 апта	Ағым-дағы	2 апта	4
СӨЖ	Өткен материалдарды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [7], [8],	2 апта	Ағым-дағы	2 апта	3
2 ЗЖ бойынша есеп	Жүргізушілердің көру мүшелерінің қызметін және назарын аудару әдістерін оқып білу.	1], [2], [5], [8], [11],	3 апта	Ағым-дағы	4 апта	4
СӨЖ	Өткен материалдарды меңгеру	[1], [2], [4], [5], [6]	2 апта	Ағым-дағы	4 апта	4
3 ЗЖ бойынша есеп	Рөлмен басқарудың, алдыңғы дөңгелектерін орнату бұрыштарының техникалық жағдайы және қозғалыс қауіпсіздігі	[1], [5], [6], [8], [10],	2 апта	Ағым-дағы	7 апта	4

СӨЖ	Өткен материалдарды меңгеру	[1], [2], [4], [5], [6]	2 апта	Ағым-дағы	7 апта	3
Реферат	Өткен материалдарды меңгеру	Барлық әдеби-еттер, ғаламтор	7 апта	Ағым-дағы	7 апта	4
Тест	Бірінші аралық бақылау	[1], [2], [3], [4], [6], [7], [8], [9], [10], [11],	1 біріккен сағат	Аралық	7 апта	6
4 ЗЖ бойынша есеп	Математикалық модельдерде автомобильдердің соқтығысуын зерттеу әдістері	1], [2], [5], [6], [10],	2 апта	Ағым-дағы	10 апта	4
СӨЖ	Өткен материалдарды меңгеру	[1], [2], [4], [5], [6]	2 апта	Ағым-дағы	7 апта	3
5 ЗЖ бойынша есеп	Көше-жол торабы нысанында қозғалысты ұйымдастыру мен реттеуді тексеру	[3], [8], [10],	2 апта	Ағым-дағы	12 апта	4
СӨЖ	Өткен материалдарды меңгеру	[1], [4], [5], [6], [7]	апта	Ағым-дағы	11 апта	3
6 ЗЖ бойынша есеп	Көлік ағынының қозғалыс қарқындылығы мен құрамын оқып-білу	[4], [5], [9], [10], [12],	2 апта	Ағым-дағы	14 апта	4
Реферат	Өткен материалдарды меңгеру	Барлық әдеби-еттер, ғаламтор	7 апта	Ағым-дағы	7 апта	4
Тест	Екінші аралық бақылау	[1], [2], [3], [4], [6], [7], [8], [9],	1 біріккен сағат	Аралық	14 апта	6
Емтихан	Пән материалының меңгерілу деңгейін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	3 біріккен сағаттар	Қорытынды	Сессия кезеңінде	40
Барлығы						100

Саясаты және процедуралары

«Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпей келуді
2. Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.
4. Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.
5. Жіберілген практикалық және тәжірибелік сабақтар оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Т.С.Ынтықов, М.К.Ибатов Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздік: Оқу құралы / Қарағанды: ҚарМТУ баспасы, 2010. – 142 б

2. Интыков Т.С., Ибатов М.К. Организация и безопасность дорожного движения: Учебное пособие; Караганда: Изд-во КарГТУ, 2011. 155с.

3. Романов А.Н. Автотранспортная психология М.; Издательский центр «Академия», 2002.-224 б.

4. Коноплянко В.И. Основы управления автомобилем и безопасность движения. М.; «Высшая школа», 2005.-271 б.

5. Мишуринов В.М. Романов А.Н. Надежность водителя и безопасность движения. М.; «Транспорт», 1990.-167 б.

6. Афанасьев Л.Л., Дьяков А.Б., Иларионов В.А. Конструктивная безопасность автомобиля. М.; «Машиностроение», 1983-212 б.

7. Клиновштейн Г.И. Организация дорожного движения. –М.: Транспорт, 2001. -247 б.

8. Ибатов М.К. Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздік Оқу құралы, Қарағанды, ҚарМТУ, 2000. 149 б.

Қосымша әдебиет тізімі

9. Коноплянко В.И. Организация и безопасность движения. М.: Транспорт, 1991. -183 б.

10.Игнатов Н.А., Иларионов В.А., Мишуринов В.М. Инженерная психология, психофизиология труда и подготовка водителя автомобиля. Ч.1. М.: МАДИ, 1997. 96 с.

11. Курганов В.М. Психология управления. Автотранспортная психология. М.; «Приор-издат», 2004. -144 б.

12. Касаткин Ф.П. Организация перевозочных услуг и безопасность транспортного процесса. М.; 2004 -б.

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

ZhKYK 3220 «Жол қозғалысын ұйымдастыру және қауіпсіздігі» пәні

KNKK 11 «Көліктегі нормалау және қозғалыс қауіпсіздігі» модулі

31.03.2004 ж. берілген № 50 мем. баспа лиц.

Басуға қол қойылды 30.12.2008 ж. Пішімі 60×90/16

Есептік баспа табағы 0,75 ш.б.п. Таралымы _____ дана

Тапсырыс _____ Бағасы келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің баспасы,
100027, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56